

วรรณคดีที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเป็นปัจจัยที่สำคัญในการพัฒนาประเทศ เนื่องจากการศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นยิ่งสำหรับมนุษย์ ทำให้มนุษย์รู้จักผิดชอบชั่วดี ช่วยพัฒนาบุคคลให้มีความคิดความสามารถในการประกอบการงานทั้งปวง เป็นพื้นฐานกำลังอันสำคัญที่จะช่วยสร้างความสำเร็จในการพัฒนาปรับปรุงบ้านเมืองให้เจริญก้าวหน้าสืบต่อไป ขณะเดียวกันการสอนเป็นหน้าที่และความรับผิดชอบของครู อาจารย์ หรือผู้สอน การแสวงหาระบบ วิธีหรือเทคนิคการสอนใหม่ ๆ มาพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น จึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับครู อาจารย์ หรือผู้สอน นอกเหนือไปจากการแสวงหาความรู้ในแขนงวิชาที่ตนสอนอยู่ การนำสื่อการสอนมาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ จึงเป็นการช่วยแก้ปัญหาทางการศึกษาได้ดีทางหนึ่ง เพราะการสอนเป็นการกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ การที่จะช่วยให้การสอนและการเรียนรู้มีประสิทธิภาพนั้น จะต้องรู้จักใช้สื่อการสอนซึ่งเป็นมิติที่ 3 มาช่วยเสริมงานด้านบริหารและด้านวิชาการให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ (บุญแก้ว ควรทาเวช 2520 : 2, สมพล โมรารถ 2525) ทั้งนี้เพราะสื่อการสอนสามารถมีส่วนช่วยในทางการศึกษาได้เป็นอย่างดีทุกระดับชั้น ทุกสาขาวิชา ตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล ประถมศึกษา มัธยมศึกษา มหาวิทยาลัย หรือระดับอุดมศึกษา ตลอดจนการศึกษาพิเศษ (Noel 1951 : 14)

ความสำคัญของสื่อการสอนในการฝึกอบรม

เมื่อพูดถึงสื่อการสอน หรืออุปกรณ์การสอน บุคคลส่วนมากจะนึกถึงวัสดุอุปกรณ์ราคาแพง ๆ เช่น เครื่องฉายภาพยนตร์ เครื่องฉายสไลด์ เทป แผ่นภาพ ฯลฯ ทำให้เกิดความท้อถอยและเห็นว่าสื่อการสอนนั้นเป็นเรื่องสิ้นเปลือง แต่แท้จริงแล้วสื่อการสอนไม่ได้หมายถึงอุปกรณ์ราคาแพงอย่างเดียว หากประกอบด้วยหลายอย่าง (นิสิตปริญญาโท ภาควิชาโสตทัศนศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2522 : 3)

เกอร์ลาชและอีลาย (Gerlach and Ely 1971 : 282) ให้คำจำกัดความของสื่อการสอนไว้ว่า สื่อการสอนคือ บุคคล วัสดุ เหตุการณ์ต่าง ๆ ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้ ทักษะ และทัศนคติ ครู หนังสือ และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนจัดเป็นสื่อการสอนทั้งสิ้น ซึ่งตรงกับ ชอร์ส (Shores 1960 : 1) ที่ให้ความเห็นว่า สื่อการสอนเป็นเครื่องมือช่วยสื่อความหมาย จัดขึ้นโดยครูและนักเรียนเพื่อเสริมการเรียนรู้ เครื่องมือการสอนทุกชนิดจัดเป็นสื่อการสอน เช่น หนังสือในห้องสมุด โสตทัศนวัสดุต่าง ๆ เช่น โทรทัศน์ วิทยุ สไลด์ फिल्मสตริป รูปภาพ แผนที่ ของจริงและทรัพยากรจากแหล่งชุมชน นอกจากนี้ ชัยรงค์ พรหมวงศ์ (2523 : 18) ได้กล่าวถึงสื่อการสอนพอสรุปได้ว่า สื่อที่จะใช้ในการถ่ายทอดความรู้ เรียกว่าสื่อการสอน สิ่งที่จะใช้ป็นสื่อการสอนคือ เทคโนโลยีทางการศึกษา ซึ่งได้แก่ ระบบการนำวัสดุ อุปกรณ์ และวิธีการมาใช้ในการถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้เรียนได้มากที่สุด หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง เทคโนโลยีทางการศึกษาในฐานะสื่อการสอนจะช่วยให้การเปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และมีความคงทนถาวร จากความหมายดังกล่าวจะเห็นได้ว่า สื่อการสนอนนั้นเป็นส่วนที่ช่วยส่งเสริมความรู้และเป็นสื่อที่ใช้ในการถ่ายทอดได้เป็นอย่างดี

ในการฝึกอบรมก็เป็นวิธีการถ่ายทอดความรู้เช่นเดียวกัน ฉะนั้นการนำสื่อการสอนมาใช้ก็จะทำให้การฝึกอบรมนั้นสื่อความให้กับผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้เข้าใจเนื้อหาของการอบรมได้อย่างถูกต้อง

อุทัย ทิรัญโต (2523 : 163) กล่าวว่า ถ้าจะให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถเรียนรู้เข้าใจอย่างชัดเจน เกิดจินตนาการเปลี่ยนแปลงท่าทีและเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ก็ต้องใช้อุปกรณ์บางอย่างเข้าช่วย อุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกอบรมนั้น ได้แก่ โสตทัศนอุปกรณ์ ซึ่งมีอยู่เป็นจำนวนมากซึ่งจะช่วยให้การสื่อข้อความระหว่างผู้ให้การอบรมกับผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความเข้าใจกันได้ง่ายและดียิ่งขึ้น ช่วยเน้นและดึงดูดความสนใจและประการสำคัญก็คือ ประหยัดเวลาในการฝึกอบรมได้เป็นอันมาก

ในการฝึกอบรมโดยทั่วไปได้มีการนำสื่อการสอนต่าง ๆ มาใช้ประกอบการฝึกอบรม เพื่อให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น ซึ่งแบ่งได้ดังต่อไปนี้ (เขาวเลิศ เลิศขไลพาร 2529 : 16-17)

1. สื่อการสอนประเภทวัสดุ ได้แก่ เอกสาร ตำรา และหนังสืออ่านประกอบ กระดาษขาว ของจริง เทปโทรทัศน์ แผ่นโปร่งใส นอกจากนั้นแทบจะไม่นำมาใช้เลย

2. สื่อการสอนประเภทเครื่องมือและอุปกรณ์ ที่มีใช้ในโรงแรม ได้แก่ เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ เครื่องรับโทรทัศน์ และเครื่องเล่นเทปโทรทัศน์ เครื่องฉายสไลด์ เครื่องขยายเสียง
3. สื่อการสอนประเภทกิจกรรม ที่ใช้อยู่ประจำในการฝึกอบรม คือ การฝึกปฏิบัติ และการสาธิต
4. สื่อการสอนประเภทสถานที่หรือสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ห้องบรรยาย หรือห้องฝึกอบรมที่สามารถใช้สื่อการสอนต่าง ๆ ได้
5. สื่อการสอนประเภทบุคคล ส่วนใหญ่จะใช้วิทยากรจากภายในโรงแรมมาฝึกอบรมมากกว่าใช้วิทยากรจากภายนอกโรงแรม ยกเว้นวิทยากรทางด้านภาษา ซึ่งบางครั้งจำเป็นต้องใช้วิทยากรจากภายนอกโรงแรม ซึ่งเป็นชาวต่างประเทศ

ความสำคัญและความจำเป็นของการฝึกอบรม

การฝึกอบรมเป็นเครื่องมือสำคัญในการสอนให้เจ้าหน้าที่พนักงานระดับต่าง ๆ ได้เรียนรู้และเข้าใจถึงหลักการและวิธีการปฏิบัติงานที่ถูกต้องทันสมัยและเหมาะสม อันจะเพิ่มสมรรถภาพการปฏิบัติงานให้ได้ผลสูง

เป้าหมายของการฝึกอบรมบุคคลในระยะสั้นและระยะยาว ก็คือ การปรับปรุงการปฏิบัติงานของพนักงาน การฝึกอบรมมีส่วนช่วยให้ผลผลิตมีประสิทธิภาพสูงขึ้นทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ ความผิดพลาดมีน้อยลง ขวัญและกำลังใจของพนักงานดีขึ้น อัตราการเข้าออกลดลง และความสามารถในการปรับตัวเองให้เข้ากับสภาพแวดล้อมขององค์การ สังคม และการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี การฝึกอบรมที่มีประสิทธิภาพเป็นการลงทุนในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ขององค์การโดยหวังผลได้ในระยะสั้นและระยะยาว

หน่วยงานหรือองค์การจำเป็นที่จะต้องจัดให้มีการฝึกอบรมด้วยสาเหตุต่าง ๆ (สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, สำนักฝึกอบรม 2520 : 61) ดังนี้คือ

1. เมื่อหน่วยงานขยายตัวขึ้น มีการทำงานซับซ้อนมากขึ้น การบริหารงานต้องอาศัยเทคโนโลยีสมัยใหม่

2. เพื่อความอยู่รอดขององค์การ ก็จำเป็นต้องได้พนักงานที่มีความรู้ความสามารถเข้ามาในองค์การ โดยให้พนักงานทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ
3. การปรุมนิเทศให้กับพนักงานที่เข้าทำงานใหม่ เพื่อให้เกิดความคุ้นเคยกับวัฒนธรรมหรือลักษณะการบริหารงานและกลุ่มบุคคลขององค์การ
4. เป็นการพัฒนาและกระตุ้นพนักงานที่อยู่ในองค์การมานานให้เพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานมากขึ้น
5. เป็นการเตรียมพนักงานให้มีความสามารถพร้อมสำหรับแผนการเลื่อนตำแหน่ง การโยกย้าย หรือทดแทนการลาออก หรือเกษียณอายุของพนักงาน
6. เพื่อให้พนักงานได้พบปะ มีความสัมพันธ์กันมากขึ้น

โดยสรุปรวมแล้วความจำเป็นอันเกิดจากจุดมุ่งหมายเดียวกันของการฝึกอบรม ก็คือ ความจำเป็นที่จะต้องให้มีการพัฒนาทักษะ ความรู้ และทัศนคติ เพื่อให้พนักงานปฏิบัติงานให้กับองค์การอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

ความมุ่งหมายของการฝึกอบรม

สมพงษ์ เกษมสิน (2523 : 45-53) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับการฝึกอบรมว่า จะต้องพิจารณาถึงความจำเป็นและความต้องการของการฝึกอบรมด้วย ซึ่งอาจกล่าวถึงความมุ่งหมายของการฝึกอบรมได้เป็น 2 ประการคือ

- ก. ความมุ่งหมายส่วนรวม ได้แก่ เพื่อสร้างความสนใจให้กับผู้ปฏิบัติงานในการปฏิบัติงาน เพื่อเสนอแนะวิธีการปฏิบัติงานที่ถูกต้อง เพื่อพัฒนาวิธีการปฏิบัติงานให้ได้ผลสูงสุด
- ข. ความมุ่งหมายส่วนบุคคล ได้แก่ เพื่อความก้าวหน้าในการเลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่ง เพื่อพัฒนาฝีมือในการปฏิบัติงาน โดยการทดลองปฏิบัติงาน เพื่อส่งเสริมและสร้างขวัญของผู้ปฏิบัติงาน เพื่อความเข้าใจนโยบายและเป้าหมายขององค์การ

เทคนิคและวิธีการบางอย่างในการใช้สื่อการสอนเพื่อการฝึกอบรม

ได้มีผู้เสนอแนะวิธีการและเทคนิคในการใช้สื่อการสอนเพื่อให้การฝึกอบรมบรรลุตามเป้าหมายประสงค์ อีกทั้งยังทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมไม่เกิดการเบื่อหน่าย ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้

ปรียา วอนขอพร (2522 : 68) กล่าวว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมนั้น มีความแตกต่างกัน บางคนเป็นแบบได้ยินแล้วจำง่ายขึ้น (Auditory - minded) บางคนเป็นแบบเห็นแล้วจำได้เร็วขึ้น ง่ายขึ้น (Visual - minded) ดังนั้น จึงควรแยกผู้เข้ารับการอบรมเป็นพวก ๆ ไปตามลักษณะและจัดโปรแกรมให้เข้ากับความต้องการของผู้เข้ารับการฝึกอบรมเหล่านั้น และนอกจากนั้น เครื่องช่วยที่ใช้ในการฝึกอบรมควรจะเป็นแบบทั้งให้เห็นและให้ได้ยินด้วยเพื่อช่วยคนทั้ง 2 ประเภท

ไพบุลย์ สุวรรณโพธิ์ศรี (2521 : 165-166) ได้กล่าวถึงการจัดหาอุปกรณ์เกี่ยวกับการฝึกอบรมสำหรับหน่วยงานทั้งของราชการและเอกชนว่า ในการฝึกอบรมจะต้องมีเครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ ให้เพียงพอเพื่อให้การฝึกอบรมบรรลุผลตามเป้าหมายและโครงการที่วางไว้ นอกจากนี้จะต้องมีอุปกรณ์บางอย่างที่จำเป็นต้องใช้ในการฝึกอบรม เช่น รูปภาพ ภาพยนตร์ เครื่องบันทึกเสียง แผนที่ หุ่นจำลอง เอกสารต่าง ๆ ที่จะใช้ในการฝึกอบรม เพื่อให้การฝึกอบรมสามารถดำเนินไปโดยมีประสิทธิภาพ และรวดเร็ว ซึ่งอุปกรณ์ต่าง ๆ เหล่านี้เป็นหน้าที่ของผู้อำนวยการฝึกอบรม หรือเจ้าหน้าที่ฝ่ายบริหารงานบุคคลจะต้องรับผิดชอบ

กิติ ดยัคดาเนนท์ (2520 : 27) กล่าวถึง การดำเนินการฝึกอบรมว่า การดำเนินการฝึกอบรมจะได้ผลดี ประสพผลสำเร็จ จะต้องสร้างบรรยากาศที่น่าเรียน สถานที่ที่ดี พร้อมทั้งจะใช้ รวมทั้งเตรียมวัสดุอุปกรณ์ให้พร้อมที่จะใช้ด้วย

รัสทอย (Rusthoi 1977 : 3-5) กล่าวว่า การใช้เทปโทรทัศน์ที่ได้จัดเตรียมอย่างดีตั้งแต่การเขียนบท จนถึงการทำจะช่วยให้การฝึกอบรมบรรลุเป้าหมายตามที่ต้องการ อีกทั้งยังทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมไม่เบื่อหน่ายด้วย

เยนเลอแมน (Gellerman 1978 : 3-5) ได้กล่าวถึงวิธีการที่จะให้การฝึกอบรมจากภาพยนตร์ได้ผลมากขึ้นว่าจะต้องทำดังนี้ คือ

1. ต้องอาศัยกลเม็ดในการถ่ายทำภาพยนตร์ เพื่อให้ดึงดูดความสนใจของผู้ดูได้ เช่น การใช้มุมกล้อง การจัดแสง การใช้ผู้แสดงที่มีทักษะการแสดงดี และคุณสมบัติพิเศษต่าง ๆ ของกล้อง เช่น การซูมภาพได้
 2. ผู้ฝึกอบรมจะต้องรู้จักภาพยนตร์เรื่องที่จะใช้เป็นอย่างดี เพื่อจะหยุดเครื่องฉายในจุดที่ต้องการเน้นเป็นพิเศษให้ผู้ดูได้เห็น
 3. ภาพยนตร์สำหรับฝึกอบรมทุก ๆ เรื่อง ควรจะได้ฉายดูเองอย่างน้อย 2 ครั้ง
- การสำรวจการใช้สื่อการสอนเพื่อการฝึกอบรมในวงการธุรกิจ

ฮิลล์ (Hill 1978 : 5860) แห่งมหาวิทยาลัยอินเดียนา ได้สำรวจเกี่ยวกับการใช้สื่อในวงการธุรกิจและอุตสาหกรรม จากปัญหาที่ว่าทำไมไม่ใช้ขั้วเทคโนโลยีทางการศึกษามาช่วยแก้ปัญหาในการฝึกอบรม และการสื่อสารในวงการธุรกิจและอุตสาหกรรม ซึ่งมีลักษณะปัญหาคล้ายกับการสอนและการสื่อสารในโรงเรียน โดยได้ส่งแบบสอบถามไปยังสมาชิกแผนกสื่อของสมาคมการฝึกอบรม และการพัฒนาบุคคลชาวอเมริกัน ผลปรากฏว่า

1. การใช้สื่อในวงการธุรกิจ และอุตสาหกรรมไม่ใช่สิ่งใหม่ที่เพิ่งมีการนำมาใช้
2. การใช้สื่อในวงการธุรกิจ และอุตสาหกรรมนั้น ถูกใช้เป็นส่วนหนึ่งของแผนกฝึกอบรมและพัฒนาบุคคลมากกว่า 73%
3. ผู้จบปริญญาทางด้านเทคโนโลยีทางการศึกษาถูกเสนอตัวเป็นบุคคลแรกสำหรับการใช้สื่อเพื่อการฝึกอบรม และพัฒนาบุคคลในวงการธุรกิจและอุตสาหกรรม
4. ตลาดสำหรับรับผู้ที่จบทางด้านเทคโนโลยีทางการศึกษา ยังมีขนาดใหญ่พอควร โดยต้องการผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงาน หรือมีความชำนาญในการใช้สื่อการสอน

โทมัส (Thomas 1978 : 3-5) ได้กล่าวถึงการให้เทปโทรทัศน์ เพื่อการฝึกอบรมพนักงานขายในหน่วยงานต่าง ๆ ว่า ในปัจจุบันไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานของรัฐบาล ธุรกิจ หรือสถาบันการเงิน มีการใช้เทปโทรทัศน์อย่างกว้างขวาง หน่วยงานสำคัญ ๆ ทุกแห่งของสหรัฐ มีการใช้เทปโทรทัศน์ เช่น บริษัทไอบีเอ็ม (IBM) เท็กซัสอินสตรูเมนต์ (Texas

Instruments) และอื่น ๆ สาเหตุที่นิยมใช้ในการฝึกอบรมพนักงานขายก็เพราะ

1. เตรียมเทปที่จะใช้ฝึกอบรมได้ล่วงหน้า
2. ดีกว่าการใช้สไลด์ ที่มีแต่ภาพนิ่ง และดีกว่าใช้เทปวิทยุที่ได้ยินแต่เสียง
3. ถูกกว่าการใช้สื่ออื่น ๆ ที่มีลักษณะคล้าย ๆ กัน เช่น ภาพยนตร์
4. ใช้ง่ายมากไม่ต้องปรับภาพ ไม่ต้องใช้ห้องมืดสนิท ไม่ต้องรื้อเทปก่อนฉาย

และไม่ต้องใช้ล้อเทปเปล่า

การทดลองใช้สื่อการสอนบางชนิดเพื่อการฝึกอบรม

มีนักการศึกษาหลายท่านได้ทดลองใช้สื่อการสอน เพื่ออบรมพนักงานต่าง ๆ โดยใช้สื่อการสอนต่างชนิดกัน ซึ่งมีรายงานผลดังนี้

คูด (Cook 1976 : 52-53) ได้รายงานถึงระบบการฝึกอบรมแบบใหม่ที่นำต้นเต็นอย่างหนึ่งเรียกว่า หลักสุครการขยายการฝึกอบรม ภายในกองทัพบกสหรัฐอเมริกา ซึ่งเน้นถึงการฝึกอบรมแบบรายบุคคล ซึ่งระบบทีอีซี (TEC) นี้ใช้โสตทัศนวัสดุเพื่อให้ประสบความสำเร็จในการฝึกอบรมนั้นปลาย ระบบนี้ได้ใช้อย่างประสบความสำเร็จในการฝึกอบรมของกองทัพสหรัฐอเมริกา โดยการฝึกอบรมในแต่ละหน่วยของระบบการฝึกอบรมทีอีซีนั้น กำหนดให้ผู้ฝึกสามารถฝึกอบรมได้อย่างมีประสิทธิภาพด้วยการใช้สิ่งที่เตรียมไว้ให้แล้ว โดยไม่ต้องเสียเวลาในการวางแผนในการฝึกอบรมด้วยการไปที่ศูนย์ช่วยการฝึกอบรม ศูนย์โสตทัศนวัสดุ หน่วยถ่ายภาพหรือหน่วยอื่น ๆ เพื่อจะได้ไปรับวัสดุมาช่วยในการฝึกอบรม การใช้ระบบนี้จะช่วยดึงดูดความสนใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรม และไม่ทำให้การฝึกอบรมมีลักษณะราบเรียบเกินไป

คูด (Cook 1977 : 18-21) ได้กล่าวถึง การฝึกอบรมของพนักงานสายการบินของสถานศึกษาการบินแห่งอเมริกา ที่เมืองดัลลัส สหรัฐอเมริกา ว่าภายในศูนย์ฝึกอบรมถูกออกแบบเพื่อให้ได้ใช้โสตทัศนวัสดุได้อย่างเต็มที่ ซึ่งโสตทัศนวัสดุภายในศูนย์ โสตทัศนอุปกรณ์มีทั้ง เครื่องเล่นเทปโทรทัศน์ ภาพยนตร์ สไลด์ ภาพถ่ายและเครื่องเล่นเทปวิทยุ ประโยชน์ที่ได้จากการใช้โสตทัศนวัสดุที่นับว่าสำคัญ คือการได้ฝึกบินในสถานการณ์จำลองที่ซับซ้อน โดยไม่ต้องมีการเสี่ยงอันตรายเมื่อเกิดผิดพลาด และประหยัดค่าน้ำมันแทนการฝึกบินจริง ๆ โดยฉายภาพยนตร์จากเครื่องเล่นเทปโทรทัศน์ไปสู่จอในสถานการณ์จำลองต่าง ๆ ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรม

ได้ทดลองฝึกบินจากเครื่องบินจำลองที่มีอุปกรณ์ครบครันเหมือนเครื่องบินจริง ๆ

พริมีโอ (Primio 1977 : 28-31) ได้พูดถึงปัญหาของการฝึกอบรมของธนาคารว่า จะฝึกพนักงานของธนาคารอย่างไรจึงจะสามารถเพิ่มทั้งปริมาณผลงานและคุณภาพของผลงานไปได้ในเวลาเดียวกัน ซึ่งโครงการฝึกอบรม "ตามแผนการธนาคารแห่งรัฐฟิลิปปินส์" ได้พัฒนาหันมาใช้เครื่องฉายสไลด์ที่มีเสียงอยู่ในกรอบสไลด์ และมีจอภาพภายในตัว เครื่องฉายสไลด์เองของบริษัท 3 M ผลปรากฏว่าผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถเข้าทำงานที่ได้รับมอบหมายใหม่ได้ทันที อย่างดี และในปริมาณผลงานที่เป็นที่น่าพอใจ

เกร (Gray 1980 : 4364) ได้ทดลองใช้สื่อเพื่อฝึกอบรมพนักงานของโรงงานอุตสาหกรรมผลิตแก๊สเชื้อเพลิงเหลว ในรัฐเท็กซัส ให้ได้เรียนรู้วิธีปฏิบัติตัวให้ปลอดภัยในการทำงาน โดยให้กลุ่มทดลองได้เรียนรู้จากสไลด์ที่สร้างมาอย่างดีเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติตัวให้ปลอดภัย ส่วนกลุ่มควบคุมไม่ได้ดูสไลด์ ผลปรากฏว่า คะแนนสอบเกี่ยวกับวิธีรักษาความปลอดภัยในโรงงานของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญ

อุทัย บุญประเสริฐ (2513) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับสภาพและความต้องการเทคโนโลยีทางโสตทัศนศึกษาระดับมหาวิทยาลัย การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับสภาพและความต้องการเทคโนโลยีทางโสตทัศนศึกษาในระดับมหาวิทยาลัยของประเทศไทย ข้อมูลที่จำเป็นสำหรับการวิจัยได้มาจากอาจารย์ที่สอนอยู่ในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ และจากเจ้าหน้าที่โสตทัศนศึกษาที่มีอยู่ในสถาบันต่าง ๆ ระดับมหาวิทยาลัย ผลของการวิจัยปรากฏว่าเป็นไปตามสมมติฐานทุกประการ คือ

1. มหาวิทยาลัยต่าง ๆ มีความต้องการในการส่งเสริมและปรับปรุงที่เกี่ยวกับงานโสตทัศนศึกษา ตลอดจนบริการที่เกี่ยวข้อง
2. ความต้องการด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับสื่อการสอนของอาจารย์ ไม่มีความแตกต่างกัน
3. ความต้องการของเจ้าหน้าที่โสตทัศนศึกษา และหน่วยงานโสตทัศนศึกษาต่าง ๆ ไม่มีความแตกต่างกัน

นอกจากนี้ยังพบว่า งานโสตทัศนศึกษาในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ มีไม่เพียงพอที่จะอำนวยความสะดวกแก่อาจารย์ หน่วยงานที่มีอยู่แล้วไม่สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ มหาวิทยาลัยต่าง ๆ ยังขาดแคลนอุปกรณ์สื่อการสอนประเภทต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก ความต้องการบริการงานโสตทัศนศึกษาทั้งในระดับมหาวิทยาลัยและระดับคณะของบรรดาอาจารย์ต่าง ๆ อยู่ในเกณฑ์สูงมาก อาจารย์ต้องการวัสดุอุปกรณ์หรือสื่อการสอนประเภทฉายมากที่สุด

การวิจัยในประเทศ

บุญยงค์ เกี่ยวการค้า (2514) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาเกี่ยวกับความต้องการและการใช้โสตทัศนอุปกรณ์ในมหาวิทยาลัยมหิดล เพื่อต้องการทราบถึงความต้องการและการใช้โสตทัศนอุปกรณ์ในด้านความต้องการ ประสิทธิภาพ ความจำเป็น ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ เพื่อหาข้อสรุปพร้อมเสนอข้อคิดเห็นต่าง ๆ ต่อผู้บริหารระดับสูงในการดำเนินการแก้ไข ปัญหา พร้อมทั้งเป็นแนวทางเสริมสร้างการใช้โสตทัศนอุปกรณ์ในมหาวิทยาลัยมหิดลให้กว้างขวาง และมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น ผลการวิจัยพบว่า

1. อาจารย์ส่วนใหญ่มีประสบการณ์และความรู้เกี่ยวกับโสตทัศนอุปกรณ์พอสมควร
2. อาจารย์ส่วนมากต้องการให้มีการอบรมเกี่ยวกับโสตทัศนอุปกรณ์ที่จำเป็นในการสอน
3. อาจารย์ต้องการใช้กระดานดำมากที่สุด รองลงมาได้แก่ เครื่องฉายสไลด์ ขนาด 2" x 2" และไม่ต้องการใช้ไคออรามา
4. บางคณะของมหาวิทยาลัยมหิดล ยังไม่มีหน่วยงานที่ทำหน้าที่รับผิดชอบในด้านโสตทัศนอุปกรณ์โดยตรง
5. โสตทัศนอุปกรณ์บางชนิดมีน้อยไม่เพียงพอที่จะบริการให้อาจารย์ผู้สอน
6. ขาดงบประมาณที่จะซื้ออุปกรณ์ที่จำเป็น

บุญเกื้อ ควรหาเวช (2520) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การสำรวจสถานภาพความต้องการในการใช้สื่อการสอนของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อให้ทราบถึงสถานภาพการใช้และความต้องการ ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคในการใช้สื่อการสอนของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ทั้ง 8 วิทยาเขต ผลปรากฏว่า

1. อาจารย์ส่วนมากเห็นว่าสื่อการสอนมีความสำคัญต่อการเรียนการสอนมาก
2. อาจารย์ใช้และต้องการสื่อการสอนชนิดต่าง ๆ มากน้อย ดังนี้
 - 2.1 สื่อการสอนที่ใช้และต้องการมากตามลำดับ คือ กระดานดำ เครื่องอัดสำเนา รูปภาพ ภาพถ่าย ของจริง ของตัวอย่าง และแผนภูมิ แผนสถิติ
 - 2.2 สื่อการสอนที่ใช้และต้องการน้อย คือ กระดานขาว เครื่องฉายภาพจุลทัศน์ ไมโครฟิล์ม ไดออรามา เครื่องช่วยสอน และโทรทัศน์วงจรปิด
3. อาจารย์คณะต่าง ๆ ของแต่ละวิทยาเขต ได้สื่อการสอนจากศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา ท้องสมุด ภาควิชาที่สังกัด ของส่วนตัว และหน่วยงานอื่น ๆ
4. อาจารย์ที่มีชั่วโมงสอนมากน้อยต่างกัน มีการใช้สื่อการสอนไม่แตกต่างกัน
5. อาจารย์มีปัญหาในเรื่องของการขาดงบประมาณในการจัดซื้อสื่อการสอนความต้องการมากที่สุด
6. อาจารย์ที่ทำหน้าที่บริการสื่อการสอน มีปัญหาในการดำเนินงานด้านขาดเครื่องมือและสถานที่สำหรับบริการด้านผลิตสื่อการสอนมากที่สุด
7. อาจารย์ต้องการให้ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษาจัดเจ้าหน้าที่ให้ความสะดวกในการใช้สื่อการสอนบางชนิด และจัดทำคู่มือแหล่งวัสดุได้เปล่าและสื่อการสอนทั้งในและนอกมหาวิทยาลัย
8. อาจารย์ส่วนมากและอาจารย์ที่ทำหน้าที่บริการสื่อการสอน มีความเห็นว่า ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษาของแต่ละวิทยาเขต ควรเป็นหน่วยงานอิสระขึ้นตรงต่อสำนักงานรองอธิการบดี และควรมีศูนย์กลางของมหาวิทยาลัยด้วย

ชนิดา พิทักษ์สุษดี (2523) ได้ศึกษาเรื่องการผลิตและการใช้สื่อการสอนของวิทยาลัยครูอุดรธานี เพื่อจะทราบถึงสภาพการผลิตและการใช้สื่อการสอนของวิทยาลัยครูอุดรธานี รวมทั้งการร่วมมือให้บริการทางด้านสื่อการสอนแก่สถาบันอื่น จากการวิจัยได้ผลสรุปเกี่ยวกับการใช้สื่อการสอนของอาจารย์ ดังนี้

1. อาจารย์ผลิตสื่อการสอนด้วยตนเองมาก และขอพิมพ์จากแผนกโสตทัศนศึกษา ปานกลาง
2. ความถี่ในการใช้สื่อการสอนอยู่ในระดับปานกลาง
3. อาจารย์เห็นว่า สื่อการสอนมีประโยชน์มากในด้านช่วยให้เข้าใจ เนื้อหา ได้ง่ายขึ้นและมีประโยชน์ รองลงมาคือ ได้รับความสนใจ นำเข้าสู่บทเรียน สรุปอธิบาย เนื้อหา เป็นตัวอย่างที่ดีแก่นักศึกษา และช่วยให้นักศึกษาเชื่อถือ
4. ในการนำสื่อการสอนมาใช้ อาจารย์ผู้สอนคำนึงถึงความเหมาะสมกับผู้เรียน มากที่สุด
5. สื่อการสอนที่อาจารย์ใช้มากที่สุดคือ ขอลูก หนังสือ และตำรา ที่ใช้น้อยที่สุดคือ เครื่องฉายภาพยนตร์ เครื่องฉายภาพทาบ รายการวิทยุและโทรทัศน์

นฤมล บุญยาน (2524) ได้ทำการวิจัยการใช้สื่อการสอนของอาจารย์วิทยาลัย ครุนครปฐม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาในการใช้สื่อการสอน ผลของการใช้สื่อการสอน ของอาจารย์ ปัญหาในการใช้สื่อการสอน ความต้องการด้านบริการพร้อมสำรวจความคิดเห็น และทัศนคติของอาจารย์ ผลของการวิจัยปรากฏว่า

1. อาจารย์ส่วนใหญ่ใช้สื่อการสอนเป็นครั้งคราว ไม่มีสื่อชนิดใดที่ใช้ในระดับมาก สื่อที่ใช้มากในระดับกลาง ได้แก่ สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ กระดานดำ รูปภาพ ภาพถ่าย การสาธิต ของจริง ของตัวอย่าง ขอลูกสี การทดลอง นิทรรศการ สไลด์ สื่อที่ใช้น้อยที่สุด ได้แก่ โทรทัศน์วงจรปิด กระดานแม่เหล็ก เครื่องบันทึกภาพไดออรามา
2. นักเรียนที่เรียนเมื่ออาจารย์ใช้สื่อการสอนประกอบจะรู้สึกพอใจ สนุกสนาน ตั้งใจ เรียนมากขึ้น และคิดว่าอาจารย์ผู้ใช้สื่อการสอนเป็นประจำเป็นผู้ที่ตั้งใจสอนจริง เอาใจใส่การเรียนการสอนดี น่าจดจำเป็นแบบอย่าง
3. ปัญหาการใช้สื่อการสอน คือ ขาดงบประมาณจัดหาสื่อการสอน ขาดแคลนสื่อการสอนที่เพียงพอกับความต้องการ

4. ความต้องการด้านบริการสื่อการสอน คือ เอกสารหรือหนังสือเรียนที่จะแจ้งให้ทราบถึงสื่อการสอนที่มีเพิ่มขึ้น การสัมมนาการใช้สื่อการสอน

5. ทั้งอาจารย์และนักศึกษามีทัศนคติที่ติดต่อกับสื่อการสอน และ เห็นว่าการใช้สื่อการสอนในสถาบันการผลิตครูมีความสำคัญยิ่ง

วิพร เหลืองวิริยะแสง (2524) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับความต้องการสื่อการสอนของคณาจารย์ในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นและประสบการณ์ในการใช้สื่อการสอนของคณาจารย์ ความต้องการในการใช้สื่อการสอนของคณาจารย์ และศึกษาปัญหาการใช้สื่อการสอนในด้านการผลิต การบริการ สถานที่ ผลการวิจัยปรากฏว่า

1. ด้านประสบการณ์และความคิดเห็น อาจารย์ส่วนใหญ่ผลิต ใช้สื่อการสอนและศึกษาหาความรู้ในเรื่องสื่อการสอนด้วยตนเอง

2. ความต้องการใช้สื่อการสอนที่แท้จริงกับที่ใช้อยู่ในปัจจุบันปรากฏว่า อาจารย์ทุกสาขาวิชามีความต้องการใช้สื่อการสอนมากกว่าที่ใช้ในปัจจุบัน และสื่อการสอนที่ต้องการมากคือ กระดานดำหรือกระดานขาว รองลงมาคือ เอกสาร ตำรา เครื่องขยายเสียง และ ไมโครโฟน

3. ปัญหาในด้านสื่อการสอน คือ อาจารย์ส่วนใหญ่ขาดเครื่องมือในการผลิต รองลงมาคือ ไม่มีเวลาและไม่มีผู้ช่วยผลิต ห้องเรียนขาดสิ่งอำนวยความสะดวก

สมพล โมราถบ (2525) ได้ทำการวิจัยเรื่องการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาในโรงเรียนทหารบก มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา สืบค้น และวิเคราะห์ปัญหา เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาในโรงเรียนทหารบก โดยใช้แบบสอบถามจากนายทหาร นักเรียน วิทยาลัยกองทัพบก จำนวน 70 ราย ผลของการวิจัยปรากฏว่า

1. โสตทัศนูปกรณ์ที่ใช้มากที่สุด ได้แก่ เครื่องขยายเสียง
2. โสตทัศนูปกรณ์ที่ครูจัดทำเองมากที่สุด ได้แก่ แผ่นภาพโปร่งใส
3. ครูหรือผู้สอนขาดความรู้ความชำนาญในการเลือกและใช้โสตทัศนูปกรณ์
4. วัสดุและอุปกรณ์มีไม่เพียงพอ

5. ไม่มีหน่วยหรือศูนย์เทคโนโลยีที่เป็นแหล่งกลางคอยบริการให้ครูหรือผู้สอน
6. ผู้บังคับบัญชาไม่สนับสนุนกิจกรรมทางด้านโสตทัศนศึกษาเท่าที่ควร

การวิจัยในต่างประเทศ

มัวไรซ์ บี. แคมป์ (Maurice B. Camp 1958 : 18 : 155) ได้ศึกษาปัจจัยที่เป็นองค์ประกอบของการใช้สื่อการสอนด้านโสตทัศนูปกรณ์ของครู - อาจารย์ ว่าอะไรเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลในการใช้โสตทัศนูปกรณ์ของครู - อาจารย์ หรือผู้สอน จากการศึกษาครั้งนี้พบว่า

1. การใช้สื่อการสอนประเภทโสตทัศนูปกรณ์ของครู - อาจารย์ กับระดับความรู้ความสามารถในการใช้โสตทัศนูปกรณ์ มีความสัมพันธ์กันคือ ครู - อาจารย์ ที่มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับโสตทัศนูปกรณ์มากจะใช้สื่อการสอนประกอบการเรียนการสอนมาก

2. ครู - อาจารย์ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า การใช้สื่อการสอนของครู - อาจารย์ ในสมัยที่ยังเป็นนักเรียน นักศึกษาฝึกหัดครู มีอิทธิพลต่อการใช้สื่อการสอนในขณะที่เป็นครู - อาจารย์

3. ผู้บริหารและครู - อาจารย์ มีความเชื่อว่า วิชาโสตทัศนศึกษา หรือสื่อการสอนเบื้องต้นมีความจำเป็น ครู - อาจารย์ควรเรียนรู้ทุกคน

ชาร์ลส์ เอฟ. ชูลเลอร์, เฮนรี เจ. สเคลลี และโดนัลด์ สกอตต์ (Charles F. Schuller, Herry J. Skelly and Donald Scott 1964 : 125-126) ได้วิจัยเกี่ยวกับการสำรวจสถานภาพและความต้องการสื่อการสอนด้านโสตทัศนศึกษาในมลรัฐฮาวาย แล้วสรุปผลการวิจัยเสนอแนะไว้ว่า

1. ควรจัดตั้งให้มีตำแหน่งผู้อำนวยความสะดวกของงานด้านสื่อการสอนของมลรัฐขึ้น
2. ควรจัดตั้งศูนย์โสตทัศนศึกษาหรือศูนย์สื่อการศึกษาขึ้นตามท้องถิ่น ชุมชน อำเภอ ตำบลต่าง ๆ เพื่อให้บริการแก่สถานศึกษาต่าง ๆ ในท้องถิ่นชุมชนนั้น ๆ ได้

3. ควรปรับปรุงให้มีเครื่องอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับการควบคุมแสงสว่างในห้องเรียนให้พอเหมาะ

4. ควรสนับสนุนให้ครู - อาจารย์ผู้สอนได้รับความรู้ ความสามารถเกี่ยวกับสื่อการสอนหรือสื่อมวลชนใหม่ ๆ โดยการเชิญผู้เชี่ยวชาญทางด้านสื่อการสอนจากมหาวิทยาลัยฮาวายมาเป็นวิทยากร

5. ควรจัดงบประมาณสนับสนุนด้านสื่อการสอนให้มากขึ้น

6. ควรพัฒนาโครงการโทรทัศน์การศึกษาให้มียุทธศาสตร์ทั่วถึงทุกโรงเรียนทั้งมลรัฐฮาวาย

โทมัส อัลลัน คลินตัน (Thomas Allan Clinton 1966 : 27 : 1683-A) ได้วิจัยเพื่อศึกษาปัญหาของครู - อาจารย์ใหม่ในมลรัฐเท็กซัส โดยมีมุ่งหมายที่จะสำรวจปัญหาต่าง ๆ ของครู - อาจารย์ใหม่ และศึกษาองค์ประกอบความสัมพันธ์ระหว่างปัญหาเพื่อประกอบการจัดโปรแกรมการศึกษาของครู - อาจารย์ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น โดยใช้ประชากรที่เป็นครู - อาจารย์ใหม่ จำนวน 100 คน ที่สำเร็จออกไปจากมหาวิทยาลัยรัฐเท็กซัสตะวันออก ผลของการวิจัยพบว่า

1. ครู - อาจารย์ใหม่มีความยากลำบากใจในการใช้สื่อการสอน
2. ไม่มีเวลาเตรียมอุปกรณ์ด้านสื่อการสอนได้เพียงพอ
3. ไม่มีที่เก็บอุปกรณ์สื่อการสอน
4. มีปัญหาในการหาแหล่งวัสดุที่จะนำมาใช้ผลิตสื่อการสอน ซึ่งหาได้ยากลำบากไม่สะดวก
5. ไม่สามารถเลือกใช้สื่อการสอนให้เหมาะสมกับระดับความสามารถของผู้เรียนได้

ริชาร์ด อัลเลน มาร์โกเลส (Richard Allen Margoles 1969 : 206) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับทัศนคติต่อการใช้สื่อการศึกษาใหม่ ๆ ที่มหาวิทยาลัยจัดมาบริการแก่อาจารย์ในคณะต่าง ๆ ผลการวิจัยสรุปได้ว่า

1. อาจารย์นิยมใช้เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะมากที่สุด รองลงมาได้แก่ กระดานดำ ส่วนเครื่องฉายภาพทึบและ เครื่องช่วยสอนใช้น้อยที่สุด

2. ความนิยมในการใช้เครื่องมือ และโสตทัศนวัสดุมากหรือน้อยเป็นเพราะ
 - 2.1 วัสดุ อุปกรณ์โสตทัศนที่มีอยู่ ไม่ครอบคลุมเนื้อหาสำคัญทั้งหมด
 - 2.2 เสียเวลาเตรียมตัวและคัดเลือก
 - 2.3 อาจารย์ส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ และไม่ได้รับการฝึกอบรมการใช้เครื่องมือโสตทัศนมาก่อน
 - 2.4 ขาดห้องเรียนที่เหมาะสม สำหรับใช้เครื่องมือ และโสตทัศนวัสดุ
 - 2.5 โสตทัศนวัสดุที่นำมาบริการส่วนมากจะเก่า ขำรูด และล้าสมัย
 - 2.6 มิงงบประมาณให้น้อย
 - 2.7 รูปร่างหน้าตาโสตทัศนวัสดุ ไม่ดึงดูดให้อยากใช้
 - 2.8 ภาควิชาไม่สนับสนุนในการใช้ เครื่องมือและวัสดุโสตทัศน
 3. ผู้วิจัยได้เสนอแนะการสร้างทัศนคติที่ดีแก่อาจารย์ ต่อการใช้เครื่องมือและวัสดุโสตทัศน ดังนี้
 - 3.1 หัวหน้าศูนย์โสตทัศนศึกษา ต้องพยายามสร้างบรรยากาศให้คณาจารย์พึงพอใจในการใช้
 - 3.2 หัวหน้าศูนย์โสตทัศนศึกษา ต้องพยายามทำงานร่วมกับอาจารย์ผู้สอน เพื่อช่วยกันวางนโยบายของศูนย์
 - 3.3 พยายามสร้างทัศนคติที่ดีแก่อาจารย์ ในการใช้เครื่องมือและ วัสดุโสตทัศนในการสอนแต่ละครั้ง
 4. ทางมหาวิทยาลัยต้องให้การสนับสนุนในด้านบริการเครื่องมือและวัสดุโสตทัศน พัฒนาระบบวิธีสอนให้ก้าวหน้า และสนับสนุนให้มีศูนย์วัสดุการศึกษา
- เอลวิส ฮิวจ์ อาร์เตอร์เบอร์รี่ (Elvis Hugh Arterbury 1972 : 4825–4826) ได้ศึกษาผลการใช้บริการสื่อการสอน ซึ่งจัดบริการโดยศูนย์บริการการศึกษาประจำท้องถิ่นในรัฐเทกซัส พบว่า
1. ยิ่งบริการแก่ครุณานเท่าไร ครูที่ใช้บริการโสตทัศนอุปกรณ์ก็มีมากขึ้นเท่านั้น
 2. ครูที่สอนวิชาเฉพาะ และครูชั้นประถมศึกษา ใช้บริการของศูนย์มากกว่าครูชั้นมัธยมศึกษา และระดับอุดมศึกษา

3. ครูสังคมศึกษามีแนวโน้มว่าเป็นผู้ใช้บริการบ่อยครั้งที่สุด ขณะที่ครูสอนคณิตศาสตร์มีแนวโน้มการใช้บ่อยที่สุด

4. ครูที่ได้รับการฝึกอบรมการใช้โสตทัศนูปกรณ์ จะใช้โสตทัศนูปกรณ์ประกอบการสอนมากกว่าครูที่ไม่ได้รับการฝึกอบรม

5. การให้บริการที่ล่าช้า ทั้งการให้ยืมและรับส่งคืน เป็นอุปสรรคต่อการให้บริการของศูนย์สื่อการศึกษา

6. ครูจำนวนมากไม่ทราบถึงการให้บริการของศูนย์สื่อการศึกษา

7. สภาพของห้องเรียนไม่เอื้ออำนวยต่อการใช้โสตทัศนูปกรณ์

8. ครูจำนวนมากไม่ได้ใช้บริการของศูนย์สื่อการศึกษา

ดังนั้น จึงพอสรุปได้ว่า สื่อการสอนมีความหมายกว้างขวางมาก มีความสำคัญต่อการเรียนการสอน การฝึกอบรมในโลกของความจริงก้าวหน้าทางวิทยาการและเทคโนโลยีที่มีการพัฒนาอย่างไม่หยุดยั้งเป็นอย่างยิ่ง เพราะสื่อการสอนทุก ๆ อย่างที่เรานำมาใช้ประกอบในการฝึกอบรมทุก ๆ ครั้ง ย่อมช่วยให้การสื่อสารถ่ายทอดข้อความระหว่างผู้บรรยายกับผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความเข้าใจกันดียิ่งขึ้น แทนที่จะฟังแล้วจินตนาการเอาเอง นอกจากนั้นสื่อการสอนยังช่วยดึงดูดความสนใจจากผู้เข้ารับการอบรมได้ดีด้วย ช่วยแก้ปัญหาในการบรรยายสำหรับหัวข้อที่สับสนยุ่งยาก ช่วยให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเข้าใจเรื่องนั้น ๆ ได้นาน และยังช่วยประหยัดเวลาในการฝึกอบรมได้มากอีกด้วย